

MuzIC op de IC

Pas de laatste vijf tot tien jaar wordt duidelijk dat de gevolgen van een intensive care opname groot kunnen zijn voor zowel patiënt als familie. Een nieuwe preventieve interventie op de volwassen intensive care afdeling is de structurele implementatie van live muziek.

Een behandeling op de intensive care (IC) is een ingrijpende gebeurtenis voor de patiënt en voor zijn of haar naasten. De goede IC-zorg in ons land maakt dat steeds meer mensen een kritieke ziekteperiode overleven. IC zorg is een relatief jong vakgebied: rond de jaren zeventig zijn in ons land de eerste IC-afdelingen ontstaan. Allereerst lag de focus op het verbeteren van de overlevingskansen van IC-patiënten, waarbij de IC zorg niet automatisch gecontinueerd werd in nazorg. De laatste jaren verschuift de aandacht en interesse ook naar wat er na de IC opname volgt, de gevolgen daarvan en hoe deze gevolgen voorkomen, dan wel verminderd kunnen worden.

Uit steeds meer onderzoek komt naar voren dat patiënten, met name bij een langdurige IC-opname (echter ook bij korte), tot jaren later fysieke, cognitieve en psychische problemen kunnen ondervinden. Logischerwijs heeft dit een grote invloed op het leven van de patiënt nadat hij of zij de IC-opname heeft overleefd. Deze problematiek wordt het Post Intensive Care Syndroom (PICS) genoemd. Ook de naasten kunnen gevolgen ondervinden van de IC-opname, blijkt uit recente onderzoeken, dit wordt PICS-F genoemd, waarbij de 'F' staat voor familie.

Ongeacht de onderliggende ziekte die tot de IC-opname heeft geleid, vormen deze mensen een eigen populatie met een aantal gemeenschappelijke factoren. Vooral spierzwakte, kortademigheid, pijn, depressie, posttraumatische stress, angst en cognitieve problemen komen veel voor.

Uit onderzoek weten we dat muziek een positief effect kan hebben op verschillende psychologische en lichamelijke processen zoals bloeddruk, hart- en ademhalingsfrequentie. Ook is muziek effectief in het reduceren van pijn- en angstgevoelens. Door het aanbieden van muziek op de IC kan onder andere de dosis en/of frequentie van slaap- en kalmeringsmiddelen verminderd worden. Bovendien kan de actieve deelname van de patiënt en zijn naasten bij dit muziekmoment, bijdragen aan een gevoel van eigen regie. Zo biedt live muziek afleiding waarbij de aandacht van negatieve omgevingsfactoren zoals angstbeleving, lawaai en stress verlegd kan worden naar betekenisvolle positieve prikkels.

Ook in het JBZ wordt sinds kort, met ondersteuning van muziC, deze interventie door middel van een pilot ingezet. Doel is hierbij de Intensive Care unit minder klinisch te maken, door rustgevende live muziek te gebruiken. De zorgverleners op de IC begrijpen dat een IC opname een heftige ervaring kan zijn. Livemuziek verlicht de verschillende aspecten van de IC-ervaring van patiënten en naasten en kan hierdoor de impact van een IC opname beperken, zowel op de IC als na ontslag. Door live muziek kan de manier waarop familieleden, personeel en patiënt op elkaar inwerken veranderen, maar tevens ook hoe men terugblijkt op een IC-opname. De eerste reacties zijn erg positief en wij beschouwen dit als een groot succes en goede aanwinst binnen de IC-zorg.

Code ZRG-068